

Sygn. akt V KO 100/21

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie z zażalenia **R. N.**

na postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 12 stycznia 2022 r.,

wniosku Sądu Rejonowego w G. Zamiejscowego Wydziału Karnego z siedzibą w C.

z dnia 13 grudnia 2021 r., sygn. akt II Kp [...],

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,

na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w S.

UZASADNIENIE

R. N. została skazana przez Sąd Rejonowy w G. wyrokiem z dnia 2 września 2019 r., sygn. akt II K [...], za dokonanie w dniu 9 lipca 2018 r. zaboru w celu przywłaszczenia karty bankomatowej i dowodu osobistego oraz usunięcie dokumentu w postaci prawa jazdy na szkodę M. K., tj. przestępstwo z art. 278 § 5 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zb. z art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Wyrok ten został utrzymany w mocy przez instancję odwoławczą. Postępowanie przygotowawcze w tej sprawie nadzorowała prokurator Prokuratury Rejonowej w G. - K. K..

Sąd Rejonowy w G., w odrębnym postępowaniu, wyrokiem z dnia 9 stycznia 2020 r., sygn. akt II W [...], uniewinnił R. N. od zarzucanego jej wykroczenia z art.

119 § 1 k.w., polegającego na dokonaniu w dniu 9 lipca 2018 r., zaboru celu przywłaszczenia portfela i pieniędzy w łącznej wysokości 350 zł na szkodę M. K..

Zastępca Prokuratora Rejonowego w P., postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2021 r., odmówił wszczęcia śledztwa w sprawie: przekroczenia uprawnień przez prokuratora Prokuratury Rejonowej K. K. w dniu 5 grudnia 2018 r., polegającego na mówieniu podniesionym głosem do R. N. i E. N., tj. czyn z art. 231 § 1 k.k.; niedopełnienia przez tę prokurator obowiązków nadzorowania postępowania w sprawie PR Ds. [...] (zakończonych wyżej przytoczonymi wyrokami) w okresie od 10 lipca 2018r. do 19 marca 2019 r., tj. czyn z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.; a także przekroczenia uprawnień przez tę prokurator na rozprawie w dniu 2 września 2019 r., w sprawie II K [...], poprzez stwierdzenie podczas mowy końcowej, że R. N. „grzebała” w torebce, tj. czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 216 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., z uwagi na brak znamion czynu zabronionego.

R. N. złożyła zażalenie na powyższe postanowienie, powtarzając w nim stawiane prokurator zarzuty i podkreślając, że to na skutek działań i niewłaściwego nadzorowania postępowania przygotowawczego przez oskarżyciela publicznego została niesłusznie skazana wyrokiem Sądu Rejonowego w G. w sprawie o sygn. akt II K [...]. Zażalenie to przekazano do rozpoznania przez Sądowi Rejonowemu w G..

W piśmie z dnia 20 września 2021 r., skierowanym do Ministra Sprawiedliwości, a przekazanym do Sądu Rejonowego w G., R. N. wniosła o przekazanie zażalenia dotyczącego niedopełnienia obowiązków i przekroczenia uprawnień przez prokurator K. K. do rozpatrzenia „do innej jednostki organizacyjnej sądu poza G.”, twierdząc że „solidarność sędziowska w G. nie gwarantuje żadnego obiektywizmu” i dodając, iż w Sądzie Rejonowym w G., jako małej miejscowości, Prokuratura Rejonowa znajduje się w tym samym budynku, co Sąd, więc wszyscy sędziowie dobrze znają się z prokuratorami.

Postanowieniem z dnia 13 grudnia 2021 r., sygn. akt II Kp [...], Sąd Rejonowy w G. Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w C. zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie tej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k. może nastąpić tylko wyjątkowo, gdy przemawia za tym dobro wymiaru sprawiedliwości. Do okoliczności przemawiających za przekazaniem sprawy należą sytuacje, które mogą wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać przekonanie (choćby mylne) o braku warunków do rozpoznania sprawy w sposób w pełni obiektywny, przez sąd miejscowo właściwy. Obowiązek wykazania, że w konkretnej sprawie zachodzą takie przesłanki spoczywa na sędziu występującym z inicjatywą w trybie art. 37 k.p.k.

Co do zasady skierowanie aktu oskarżenia przeciwko prokuratorowi z danej jednostki nie wystarcza do uznania sądu z tej samej jednostki za niewłaściwy do rozpoznania sprawy. Sam bowiem fakt urzędowej znajomości sędziów, prokuratorów, biegłych lub innych osób występujących przed sądem nie stanowi o istnieniu uzasadnionej obawy co do braku bezstronności właściwego sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2016 r., IV KO 25/16). Jest przecież nieuniknione, że na terenie sądu, w związku z wykonywanymi czynnościami, dochodzi do zawodowych kontaktów przedstawicieli różnych zawodów prawniczych. O tym, czy w konkretnym stanie faktycznym występują okoliczności, wskazujące na zagrożenie dobra wymiaru sprawiedliwości, należy więc rozstrzygać *ad casu*.

Okolicznościami przemawiającymi za przekazaniem niniejszej sprawy innemu sądowi równorzędnemu są: skromny skład osobowy miejscowego sądu i prokuratury, jak również postawa składającej zażalenie R. N.. W wydziałach karnych Sądu Rejonowego w G. orzeka 5 sędziów, w tym dwóch w Wydziale Zamiejscowym w C. Trzech z nich zostało wyłączonych od rozpoznawania niniejszej sprawy. Równie niewielki jest stan zatrudnienia w miejscowej prokuraturze, co wpływa na częstotliwość i bliskość kontaktów pomiędzy przedstawicielami obu zawodów prawniczych i w tak małym środowisku może to wzbudzać wątpliwości co do bezstronności sędziów Sądu Rejonowego w G. w sprawach przeciwko prokuratorom z tego rejonu. Takie właśnie wątpliwości zrodziły się u R. N., oczekującej na rozpoznanie zażalenia na odmowę wszczęcia śledztwa przeciwko prokurator K. K. przez Sąd Rejonowy w G.. Okoliczność tę należy wziąć pod uwagę, zwłaszcza że towarzyszy jej nieskrywane przez skarżącą poczucie

braku zaufania do wymiaru sprawiedliwości, w związku z wydaniem w jej sprawie przez Sąd Rejonowy w G. dwóch odmiennych orzeczeń (jednego skazującego, drugiego uniewinniającego) w identycznym stanie faktycznym.

W tej sytuacji, przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu usunie wątpliwości zawiadamiającej o popełnieniu przestępstwa co do obiektywizmu sędziów sądu rozpoznającego sprawę. Jednocześnie, wskazany Sąd Rejonowy znajduje się w stosunkowo niedalekiej odległości od Sądu Rejonowego w G. i rozpoznanie tam sprawy nie powinno podnieść zanadto kosztów postępowania ani wydłużyć czasu jego trwania.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.